

27

ESKÜHELYETTI NYILATKOZAT

Alulirott dr. Csurgó Ferencné szül. Leitner Györgyi szül. Nagykanizsán 1911. január 24., lakom Budapest, XII., Ráth György utca 4. szám-alatt, ismerve az eskühelyetti nyilatkozat jelentőségét, kijelentem a következőket:

Első férjem Mosheim Hermann német mérnök volt és a zágrábi papirgyárnak volt a főmérnöke.

Néhai férjemet 1941. évben zágrábi lakásunkról a Gestapo elhurcolta és mint később értesültem, jugoszláviai koncentrációs táborban meghalt.

Tekintettel arra, hogy a német megszállók Zágrábban többször zaklattak, ezért jobbnak láttam szülővárosomba, Nagykanizsára hazaszökni és ott leánykori nevemen éltam. Zágrábról aránylag kevés értéktárgyat tudtam csak magammal hozni, mivel egy házkutatás alkalmával ékszereim jó részét ott elkobozták.

Ugy emlékszem, hogy 1944. áprilisában plakát jelent meg Nagykanizsán, amelyben megtiltották, hogy zsidó fajú személyek lakásukat elhagyják. A plakát megjelenését követően rendőrök járták végig a zsidók lakásait - így többek között az enyémet is - és közölték velem, hogy gettóba kell költöznöm és szükséges ruházatomat, valamint használati tárgyaimat csomagoljam be. A rendőrök megvárták, hogy holmijaimat összepakoljam, majd csatlakoznom kellett az utcán felsorakozott üldözött társaimhoz, akikkel együtt kísérték bennünket a gettóba.

Megemlítem, hogy a zágrábi tapasztalatok alapján tudtam, hogy deportálás lesz a sorsom és ezért a Zágrábról átmenetett egy darab brilliáns gyűrűmet, valamint egy darab arany karórámat ruhaneműim között elrejtettem, rögtön a fentemlített plakát megjelenése után.

Emlékezetem szerint Nagykanizsán gettóként a zsinagóga, valamint a zsidó iskola volt kijelölve. Engemet sorstársaimmal együtt a zsinagógába kísérték. A zsinagógában nagyon rossz körülmények között voltunk elhelyezve, a hely nagyon szűkös volt, annál is inkább, mert sorstársaim közül sokan tekintélyes batyukkal és csomagokkal érkeztek a zsinagógába.

Néhány sorstársamnak megengedték, hogy élelembeszerzés céljából a városba kimehessenek. A gettó /zsinagóga/ területén rendőr nem tartózkodott, hanem az őrszolgálatot a zsinagóga kapuja előtt látták el.

Ugy emlékszem, hogy a zsinagógában körülbelül 3 hétig tartózkodtunk és határozottan állítom, hogy ez alatt az idő alatt rendőrök vagy más személyek semmiféle személyi motozást nem hajtottak végre és nem szólítottak fel bennünket

a nálunk lévő értéktárgyak átadására. A gettó területén nem bántalmaztak bennünket.

Nagykanizsáról való deportálásunk 1944. májusában történt. A zsinagógából a csomagokat kocsikkal szállították ki a nagykanizsai vasutállomásra és az öregeket és betegeket szintén kocsin szállították. Már a nagykanizsai vasutállomáson is látható volt német őrség, ezek felügyelete alatt utaztunk Szombathelyig. A berakodásnál a csomagokat nem kellett visszahagynunk és azokat a vagonba magunkkal vihettük. A magyar lakosság egy része sajnálkozással nézte a történeteket és a rendőrök megengedték, hogy részünkre élelmet adjanak. Deportálásunk útvonalára már azért sem tudok visszaemlékezni, mert mint ismeretes, a vagonok ajtajai be voltak zárva. Arra visszaemlékezem, hogy Szombathelyen egy napig vesztegelt a szerelvény, itt újabb németek szálltak be a vagonokba, leszámolták az üldözötteket és utána az ajtókat lezárták. A németek a szerelvény átvétele alkalmával motozást nem végeztek.

Birkenauban történt megérkezésünk után várakoznunk kellett, ameddig a vagonokból a kiszállást engedélyezték. A kiszállás alkalmával csomagjainkat bent kellett hagyni a vagonokban és azok további sorsáról felvilágosítást adni nem tudok.

Itt szelektáltak bennünket, a munkaképeseket külön csoportba állították és elvitték bennünket a fertőtlenítőbe, így engem is, ahol hajunkat lenyirták. Előzőleg a rajtam lévő ruhaneműimet és cipőmet teljes egészében elvették és meztelenül kellett a fertőtlenítőbe bemennem. A fertőtlenítés megtörténte után vászonruhát és rossz cipőt kaptam. Értéktárgyaim a vagonban lévő csomagjaimban maradtak. Auschwitzban karanténban voltam, onnan tovább szállítottak 1944. júliusában először Gelsenhergbe, majd onnan Sömmerdába. Az utóbbi helységeken különböző munkákat végeztettek velem. A front közeledtével gyalogmenetben elindítottak bennünket és útközben szabadítottak fel bennünket az amerikaiak.

Fenti nyilatkozatomat hajlandó vagyok bármely magyar vagy nyugatnémet hatóság előtt vagy bíróság előtt megismételni.

Budapest, 1969. december 5.

Előttük, mint tanúk előtt:

Baracsy Ferenc

Dr. Csurgó Ferenc

Bp. I. Helyi út 176.

Baracsy Ferenc

Bp. XIV. Nagyl. k. út 176.

Csurgó Ferencné
sz. Leitner Györgyi
/Dr. Csurgó Ferencné
sz. Leitner Györgyi/

Személyazonossági igazolv. szám:
AU-III 997709

